

1967 Yılı'nın Kütüphane Dostları

Halil Nuri YURDAKUL

1888 yılında. Niğde'nin Bor ilçesinde doğdu. Babası Halil Şükrü bey, annesi Ayşe hanımdır.

Bor Efendi Hoca İlkokulunda (1909), Bursa Işıklar Ortaokulunda (1912), Kuleli Askeri Lisesinde (1916) okudu. Harbiyeyi bitirdi.

Meslek hayatına 1916'da asteğmen olarak atıldı. 1917'de teğmen, 1920'de üsteğmen, 1925'de yüzbaşı, 1935'de binbaşı, 1946'da albay oldu. 1950'de kendi isteği ile emekliye ayrılarak siyasi hayata atıldı. 1950'de Niğde Milletvekili seçildi. Bir dönem milletvekilliği yaptı.

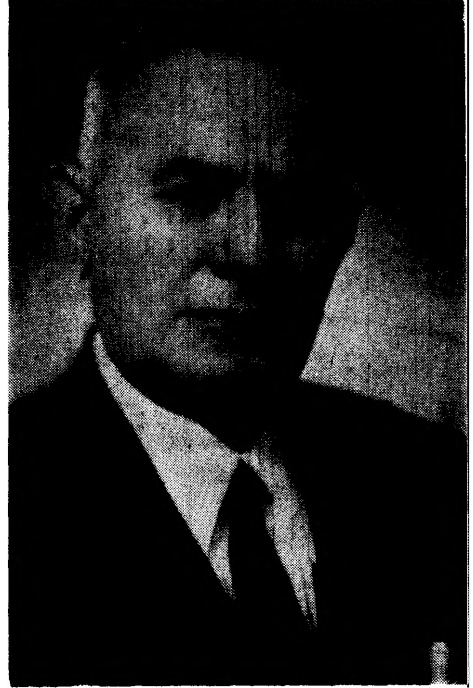
Çoğu askerlikle ilgili 10'dan fazla eseri yayınlanmıştır.

Evli ve beş çocuk babasıdır.

Kurtuluş Savaşlarına genç bir üsteğmen olarak katılmış ve büyük yararlıklar göstermiştir. Bu hizmetleri, birçok kitaplarda, makalelerde belirtilmiştir. Kurtuluş savaşları sırasında iki defa da yaralanmıştır.

Emekli Albay Halil Nuri Yurdakul, subay olarak hizmet gördüğü bir çok şehir ve kasabada, hattâ köylerde, kütüphaneler, okuma odaları, müzeler kurmuş, böylece yurdumuzun kültür alanındaki gelişmesinde yardımcı olmuştur.

Kurmuş olduğu bir çok kütüphaneye ve tesisler arasında, kendi doğum yeri olan Bor kasabasında kurduğu kütüphane büyük bir önem taşır. Yurdakul, kütüphane kurmayı öğrenciliği sırasında tasarlamış, okul harçlığından arttırdığı kitaplarla, yaz tatili için geldiği Bor'da, Bâlâ Bey Kiraathanesinde açtığı kitap köşesi ile bu kütüphanenin temelini atmıştır. Bu köşeyi büyütmek emeli ile, harçlığından arttırdığı paralarla kitaplar almağa, İstanbul'daki matbaa ve kitapçıları dolaşarak bağış toplamağa baş-

lamıştır. Hazırlıklarını tamamladıktan sonra görevini Niğde'ye naklettirmiş, ve 1932 yılının Ekim ayında, Bor Belediyesi Meclisi Salonunda, 5000 kitaplık bir koleksiyonla kütüphaneyi hizmete koymayı başarmıştır. Daha sonra kütüphaneyi Milli Eğitim Bakanlığına bağışlamıştır. Kütüphanenin Milli Eğitim Bakanlığına geçmesinden sonra da, kitap koleksiyonunu geliştirme hususundaki çalışmalarına devam etmiştir, hâlâ da etmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı, Yurdakul'un bu müstesna çabalarını değerlendirmek amacı ile, kütüphaneye «Halil Nuri Kütüphanesi» adını vermiştir.

Türk Kütüphaneciler Derneği de, bu yorulmak ve dinlenmek bilmez kütüphane dostunun çabalarını, O'nu 1967 yılının kütüphane dostları arasına koyarak değerlendirmeye çalışmıştır.

Prof. Dr. Âfet İNAN

30 Ekim 1908'de. o tarihlerde Türk egemenliğinde bulunan bir kasaba olan Doyran'da doğmuştur. Halkalı Ziraat Mektebi mezunlarından olan babası İsaîl Hakkı Uzmay, doğumundan bir kaç ay önce gerçekleşmiş olan II. Meşrutiyet için, milletin hürriyeti için çalışanlardandı. Annesi Şehzane hanımıdır.

Çocukluğu, Balkan Harbinin şiddeti içinde Makedonya'da İstanbul'a, Ankara'ya kadar, Anadolu'nun çeşitli kasabalarında geçmiş, ilköğrenimini Biga'da tamamlamıştır. 1920). Kurtuluş Savaşlarından hemen sonra da, Bursa Kız Muallim Mektebi'nde öğrenimine devam etmiştir (1925 - 1929). Öğretmen olduğu yıl yabancı dil öğrenmek üzere Paris'e gönderilmiş ve

dönüşte Fransız Lisesi Notre Dame de Sion'da çalışmalarına devam etmiştir (1930). 1935'de Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi'nin kuruluşu sırasında görev teklifi üzerine öğrenimini tamamlamak üzere Avrupa'ya gitmiş ve Cenevre Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Bilimler Fakültesinden lisans (1938) ve doktora (1939) diplomaları almıştır.

Meslek hayatına, Ankara'da Musiki Muallim Mektebi öğretmenliği ile başlayan (1929 - 1932) Âfet İnan, bir süre de Ankara Kız Lisesinde öğretmenlik etmiştir (1932 - 1935). Yüksek öğrenimini tamamladıktan sonra Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü'nde doçent vekili (1939 - 1942) ve doçent (1942 - 1950) olarak hizmet görmüş ve 1950 yılında profesörlüğe yükseltilmiştir. Halen aynı fakültenin Yakın Çağlar Tarihi Kürsüsünde profesör olarak hizmet etmekte ve Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü'nün de müdürü bulunmaktadır.

Kuruluşundan bu yana Türk Tarih Kurumu'nun üyeleri arasında bulunan Prof. Dr. İnan, ayrıca bir çok derneğin kurucusu ve üyesidir. Millî Kütüphaneye Yardım Derneği bunlar arasındadır.

Özellikle tarih konusunda 19 kitabı, çeşitli bilim dergilerinde bir çok makaleleri yayınlanmıştır.

Biri kız, diğeri erkek iki çocuğu bulunan Prof. Dr. Âfet İnan, Eskişehir'in Mihalıççık kasabasında yaptırdığı bir kütüphaneyi, «Annemin Kütüphanesi» adıyla yurt hizmetine bağışlamış ve bu örnek hareketi ile yılın «Kütüphane Dostu» seçilmiştir.

Süleyman Sırrı GÜRSAN

1916 yılında İstanbul'da doğdu. İlk öğrenimini orada yaptı. Orta öğrenimini Ankara'da tamamlayarak 1937 yılında Gazi Lisesini bitirdi. Yüksek öğrenimini Ankara Hukuk Fakültesinde tamamladı.

Daha sonra vatan hizmetini tamamlamak üzere Yedek Subay Okuluna giren Gürsan, 1942 yılında topçu teğmeni rütbesiyle terhis olunmuştur.

Yargıçlık mesleğine, 1942 yılında, Çorum ilinin Alaca ilçesinde «yargıç yardımcısı» olarak girmiş, kısa bir süre sonra Manisa'nın Akhisar ilçesine tayin edilmiştir. Meslek hayatının 25 yılını Akhisar'da tamamlayan Gürsan,

1968 yılında İstanbul Yargıçlığına atanmıştır.

Anne ve babasını küçük yaşta kaybettiği için, çocukluğu, subay olan ağabeyi ile birlikte, yurdu dolaşmakla geçmiştir. Böylece, yurdumuzun bir çok yerlerini görmek, yakından tanımak imkânını elde etmiştir.

Hayatı boyunca hiç evlenmemiş bulunan Süleyman Sırrı Gürsan, uzun yıllarını harcadığı Akhisar'a çeşitli eserler kazandırmada öncülük etmiş, şehrin sosyal kalkınmasına yardımlarında bulunmuştur. Bu konudaki çalışmalarının başlıcalarını, Akhisar'a bir Atatürk heykeli ve modern bir kütüphane yapısı kazandırmak teşkil etmiştir. İkisinde de büyük bir başarı sağlayan Gürsan, Akhisar'a daha bir çok eserin kazandırılmasına ön ayak olmuştur. Bu hizmetlerini dikkate alan Akhisar Belediye Meclisi kendisine «Akhisar Fahri Hemşehrîsi» ünvanını tevcih etmiş ve görevi dolayısıyla Akhisar'dan ayrılışı sırasında da şehrin altın bir anahtarını vermiştir. Ayrılışı sırasında, onbinlerce Akhisarlı kendisini uğurlamaya gelmiş, muazzam bir uğurlama töreni yapılmıştır.

Akhisar'a kazandırılmasında büyük emekler harcadığı, beş salonlu, iki katlı ve kaloriferli, modern hizmet anlayışına uygun kütüphane yapısının giriş holüne konulan bir kitabede, Gürsan'ın kütüphanenin 29 Ekim 1966 da yapılan açış töreninde yaptığı konuşmanın bir cümlesi okunmaktadır: «Akhisarlılar! Kütüphanenin merdivenlerini ayaklarınız, kitaplarını da elleriniz vegözleriniz eskitsin!»